

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Uniwersyteckiej za rok 2016

I. Uwagi wstępne

Rok sprawozdawczy był drugim rokiem działania w zmienionym systemie finansowania wewnętrznego. Mimo pewnego obniżenia budżetu realizacja zadań podstawowych przebiegała spokojniej niż w roku ubiegłym, co wyniknęło zapewne z nabytego doświadczenia, uspokojenia atmosfery w uczelni, czego efektem stała się mniejsza liczba ataków na wysokość budżetu Biblioteki, nieuprawionych ocen pod adresem Biblioteki, tworzących niesprzyjający klimat dla podejmowania działań, z czym spotykaliśmy się w okresie poprzednim.

Utrzymano stopniowe wygaszanie etatów wg zasady: na każde dwa zwolnione etaty zatrudnienie jednej osoby, co ma pozwolić na redukcowanie zatrudnienia bez obaw o realizację statutowych zadań Biblioteki i powstanie luki pokoleniowej, generującej w kolejnych latach poważne problemy. Od początku roku 2016 wprowadzono zmiany organizacyjne polegające na połączeniu wszystkich dotychczasowych jednostek zajmujących się opracowaniem zbiorów w jeden Oddział Opracowania, a także połączeniu w jeden organizm oddziałów udostępniania i magazynowania zbiorów. Te zamiany z jednej strony były także związane z redukcjami zatrudnienia, dążeniem do spłaszczania struktury organizacyjnie, ale przede wszystkim z obserwowanymi zmianami w zakresie udostępniania oraz zakładanym dążeniem do zdecydowanego przyspieszenia procesu przysposobienia książki, czyli upływu czasu od momentu jej pozyskania do momentu jej udostępnienia czytelnikom. Zakładamy bowiem, że odpowiedzią na odpływ czytelników musi być – co realizujemy już kilka lat – zwiększenie stopnia gromadzenia literatury na ich wskazanie, przekonanie czytelników, że mogą szybko otrzymać nowości wydawnicze, oraz zmiany w zakresie udostępniania mające polegać na przyspieszeniu procesu obsługi bieżącej, a także wydłużeniu czasu pracy instytucji. Trudno ocenić skutki wprowadzonych zmian jako zdecydowanie korzystane, choć wyraźną poprawę na drodze książki odnotowano. Wdrażanie zmian we wskazanych obszarach będzie nadal kontynuowane. Wprowadzono także zmiany organizacyjne w obsłudze użytkowników, otwierając Bibliotekę w dni powszednie do godziny 22.00.

Wspominane zmiany finansowe skutkowały nadal decyzjami poszczególnych wydziałów o rezygnacji z dalszego subskrybowania płatnych zasobów (baz danych, czasopism), co nie jest zjawiskiem korzystnym w realizacji założeń strategii uczelni. Wzrosła powszechna świadomość zasad obowiązujących w zakresie finansowania dostępów do zasobów, a tym samym zmniejszała się ilość uwag krytycznych mylnie kierowanych pod adresem Biblioteki. Mniejsze środki budżetowe przyznane Bibliotece skutkowały niestety także ograniczeniem wpływów

z najbardziej pożądanego z punktu widzenia polityki gromadzenia i obsługi użytkowników zakupu celowego. Podjęto decyzję o dalszym ograniczeniu prenumeraty czasopism, co jednak pozwoliło na zwiększenie zakupów książek (przy utrzymaniu ograniczenia zakupów wieloegzemplarzowych do Księgozbioru Wypożyczalni) oraz utrzymaniu na ubiegłorocznym poziomie zakupów zbiorów specjalnych.

Dołożono wiele starań o rozbudowę dostępów do zasobów elektronicznych, co ma swoje plusy i minusy. Do plusów należy zaliczyć utrzymanie, a nawet pewien wzrost ilości proponowanych użytkownikom źródeł. Szukanie korzystnych warunków organizacji dostępu czasem zmusza do kupowania pakietów, w których nie wszystkie pozyskane tytuły wzbudzają równie duże zainteresowanie. To może stanowić pewien mały minus. Większy stanowi zamiana proporcji w budowaniu zasobu, gdyż te drukowane stanowiły już tylko 9,1%, gdy w roku 2013 blisko 28% wszystkich wpływów. Ale to znak czasu, przed którym nie zamierzamy uciekać, mimo, że to właśnie ta sytuacja wywołuje to najbardziej niekorzystne zjawisko z punktu widzenia Biblioteki - spadek odwiedzin i udostępniania w czytelnich czy w wypożyczeniach zewnętrznych. Wszystko to wywołuje daleko idące zamiany w realizowanych funkcjach, gdyż obok stale rozwijanej funkcji szkoleniowo-konsultacyjnej uaktywniliśmy znacznie te wszystkie działania, które związane są z realizacją trzeciej misji uczelni, czyli ukierunkowaniem na społeczność lokalną i organizację wydarzeń popularyzujących naukę oraz kulturalno-oświatowych.

Wracając do gromadzenia zauważyć należy utrzymanie wysokiego poziomu wpływu bibliotecznych egzemplarzy obowiązkowych. Nie było w roku sprawozdawczym zabiegów prawnych w kierunku zmiany ustawy o bibliotecznych egzemplarzach obowiązkowych, mogących skutkować skreśleniem Biblioteki Uniwersyteckiej z listy beneficjentów dotychczasowych rozwiązań. Niestety pewne oznaki pozwalają nam przypuszczać, iż ponownie powróci się do dyskusji na ten temat. Nie zmieniono dotychczasowego podejścia do innych źródeł wpływu (dary, wymiana) choć zawsze wpływający dzięki nim materiał pozostaje przypadkowy i nie wynika z celowego i świadomego doboru.

Zwraca uwagę w zakresie zarządzania zasobami zwielokrotnienie działań na rzecz selekcji zbiorów, w tym głównie zdezaktualizowanych ciągów czasopism oraz tych, do których dzięki digitalizacji czy tworzeniu archiwów elektronicznych, można uzyskać dostęp zdalny. Prowadzenie selekcji ma oczywiście także związek ze złą sytuacją magazynową Biblioteki, pogorszoną decyzjami o sprzedaży obiektów, w których miesiły się nasze magazyny zastępcze.

W zakresie opracowania utrzymano zasadę bieżącego katalogowania wpływów, przy możliwie wysokim odsetku przejmowania opisów z katalogu centralnego NUKAT. Równocześnie jednak, pozostawaliśmy biblioteką bardzo aktywną w nasycaniu tegoż katalogu opisami i hasłami, co jest wyznacznikiem wysokiej pozycji naszego systemu biblioteczno-informacyjnego

wśród innych działających w Polsce. Jak wskazano powyżej, celem jest nadal skrócenie czasu przysposobienia materiału głównie poprzez skrócenie tzw. drogi książki. Służy temu zarówno wspomniana reorganizacja strukturalna, zmiana wewnętrznego trybu obiegu materiału oraz dążenie do przyspieszenia sposobu pobierania opisów z NUKATU. Na ten aspekt planuje się zwrócić szczególną uwagę w roku 2017, tj. by przejmować opisy z NUKATU w postaci tam zamieszczonej, nie skupiać się na ich cyzelowaniu i poprawianiu, poza oczywiście ewidentnymi błędami. Podkreślamy także wyraźnie, że te działania nie mają w konsekwencji być prostą drogą do redukcji kadry, bo nadal naszym celem jest opracowanie dawnych zasobów, czyli tzw. retrokonwersja, która dotąd objęła niewiele ponad 40% zbiorów naszego systemu.

Wspomnianym, poważnym obszarem zmian pozostawało udostępnienie zbiorów. Dostrzegamy w tym zakresie pogłębienie się regresu w liczbie odwiedzin i udostępnianiu materiałów tradycyjnych (print) oraz utrzymywanie się wysokiego poziomu udostępnień elektronicznych (stosunek udostępnień tradycyjnych do zdalnych wynosi 1:9). Stanowi to konsekwencję wcześniejszych działań i skupienia się na oferowaniu użytkownikom dostępów do zasobów elektronicznych. Identycznie jak w okresach poprzednich wykazywaliśmy dużą aktywność tak w rozszerzeniu dostępu do zasobów komercyjnych, jak i w rozbudowie własnych e-zasobów. Mam na uwadze zarówno wzbogacenie oferty Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, repozytorium AMUR, jak i znaczną rozbudowę Platformy Czasopism PRESSto. Docelowo winny być posadowione na niej wszystkie czasopisma wydawane czy współwydawane przez uczelnię, tak by ich sposób redagowania i udostępniania spełniał zawsze najwyższe standardy. Widoczny jest już wyraźnie osiągnięty dzięki temu wzrost ich czytelności na świecie, cytowalności prac poszczególnych pracowników, przypisywanie czasopismom wyższych wartości punktowych i osiąganie przez Uniwersytet dzięki temu wyższych lokat w różnych rankingach.

Mamy jednak nadal wrażenie, że nie został jeszcze osiągnięty na uczelni poziom zadawalającego zrozumienia wagi tych działań instytucjonalnych, jak i indywidualnej troski o zapewnienie sobie podstaw dla poprawy własnego wizerunku. Zaliczamy do nich nadal nie do końca zadawalający poziom deponowania prac w AMURze, wysoki poziom nieodstępności materiałów zdeponowanych, brak decyzji redakcji czasopism o umieszczeniu tytułów na platformie PRESSto. Zmian w tym zakresie dokonać można tylko poprzez stałe szkolenia.

Podjęmowano w tym zakresie od lat wiele starań, nie zawsze osiągając dobre wyniki na drodze starań administracyjnych. Zmieniliśmy więc zasadniczo strategię działań, i choć nie rezygnujemy ze szkoleń kursowych – szczególnie dobrze przebiega to dla grupy doktorantów – koncentrujemy się na szkoleniach indywidualnych oraz organizacji warsztatów dla zainteresowanych. Zorganizowane dwukrotnie w ciągu roku akademickiego warsztaty objęły przeszło 500 osób, a dodatkowym sukcesem, jest zwielokrotnienie ilości zapytań o możliwości szkoleń dla grup studentów i doktorantów jak i szkoleń indywidualnych.

W kontekście założeń strategii uczelni, iż ma ona obok misji badawczej i edukacyjnej realizować także tę ukierunkowaną na szeroką współpracę ze środowiskiem lokalnym, w roku sprawozdawczym Biblioteka Uniwersytecka rozbudowała ofertę (pod względem form, ilości i częstotliwości) różnych działań kulturalno-oświatowych i popularyzacyjnych, kierując je do szerszej niż dotąd grupy odbiorców. Stwierdzić można, że odnieśliśmy w tym zakresie duży sukces, gdyż za taki uznajemy organizację blisko 120 różnego typu wydarzeń, w których wzięło udział przeszło 11 tys. osób. Kontynuując wprowadzanie zmian organizacyjnych, w tym roku przekształciliśmy czytelnię na parterze gmachu w Czytelnię Komiksów i Gazet, organizując ją tak, by bez problemu mogła być ona wykorzystywana jako miejsce spotkań, wykładów itp.

Mimo ograniczeń finansowych starano się mieć na uwadze to, że należyte spełnianie stawianych przed Biblioteką zadań zależy od poziomu kompetencji jej pracowników, i dokładano starań aby osoby zainteresowane mogły w różnorodny sposób podnosić swe kwalifikacje, ale także prowadzić badania, których efekty przedstawiano w postaci wykładów, wystąpień konferencyjnych oraz publikacji. Cieszy w tym kontekście, także znaczny rozwój własnej działalności wydawniczej.

Nadal poważnym problemem Biblioteki pozostawała nierozwiązana sytuacja magazynowa. W roku sprawozdawczym wykonano wiele prac związanych z przenosinami zbiorów. Były one konsekwencją decyzji władz uczelni, ale nie można stwierdzić, że problem rozwiązano czy sytuacja poprawiła się. W związku z decyzjami o zbyciu pewnych obiektów musieliśmy rozpocząć relokację przeszło 460 tys. zbiorów z Ciężenia i z Col. H. Cegielskiego. Otrzymaliśmy na ten cel pomieszczenia po Bibliotece Instytut Historii w Col. Historicum. Niestety nie wszystkie zbiory udało się tam pomieścić, mimo częściowego wyposażenie magazynów w regały kompaktowe. Musieliśmy więc podjąć decyzję o ich umieszczeniu również w wyremontowanej piwnicy pod wypożyczalnią przy ul. Ratajczaka, w wyniku czego straciliśmy szansę na stworzenie w tym miejscu pewnej rezerwy na nowości. Co więcej część zbiorów musieliśmy ulokować w baraku przy Col. Chemicum. Wspomniane zwielokrotnione działania selekcyjne nie rozwiążą problemu, z uwagi na ich charakter oraz pełnione funkcje, nie wszystkie starsze zbiory, mniej wykorzystywane można po prostu ubytkować.

Kontynuowano rozpoczęte w ostatnim kwartale roku poprzedniego prace nad stworzeniem konsorcjum bibliotek dla pozyskania środków zewnętrznych, w ramach środków unijnych, na zakup nowoczesnego systemu komputerowego, w związku z wyczerpywaniem się możliwości rozwojowych obecnie użytkowanego systemu Horizon. Niestety projekt ten nie został zaklasyfikowany do dalszego postępowania. Nie oznacza to, że wysiłek i środki zostały zmarnowane, gdyż wypracowany materiał posłużył do powołania ogólnopolskiego konsorcjum bibliotek akademickich (otwartego na nowych członków, obecnie liczącego 25 partnerów) dla realizacji tego samego celu. Podjęte zostały rozmowy w MNiSzW, które kontynuowane będą

w roku 2017, zapewne w kontekście projektu Usługa e-Omnis, budowanego przez Bibliotekę Narodową.

W kontekście powyższej informacji o staraniach na rzecz pozyskiwania środków na realizację tak ważnego celu jakim jest zakup nowego systemu komputerowego, wskazać należy na zadawalający, wyższy niż w latach poprzednich poziom wypracowywania dochodów własnych, co stało się głównie wynikiem odpłatnego świadczenia usług podmiotom zewnętrznym (konserwacja, digitalizacja).

Sukcesem zakończyły się także starania o uzyskanie statusu Biblioteki posiadającej Narodowy Zasób Biblioteczny, gdyż za materiały unikatowe zasób ten tworzące, uznano rękopiśmienne kodeksy średniowieczne przechowywane w Pracowni Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych.

II. Organizacja

1. Struktura organizacyjna Biblioteki Uniwersyteckiej w okresie sprawozdawczym uległa zmianie, zgodnie z zarządzeniem Rektora UAM z końca roku 2015 roku. Połączono w Oddział Opracowania dotychczasowe 3 oddziały i jedną sekcję zajmującą się problematyką opracowania zbiorów; Oddział Udostępniania Zbiorów i Oddział Magazynowania i Ochrony Zbiorów w Oddział Udostępniania; zmieniono nazwę Oddziału ds. Systemu Biblioteczno-Informacyjnego w Oddział Innowacji i Wdrożeń. W wyniku zmian na uczelni zlikwidowano Oddział Obsługi Informatycznej, część pracowników przenosząc do Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi UAM, pozostałych wpisując w struktury trzech podstawowych oddziałów Biblioteki.
2. Rada Biblioteczna odbyła 1 posiedzenie opiniując sprawozdanie roczne i omawiając sprawy bieżące.
3. Dyrektor wydał 3 zarządzenia wewnętrzne w tym, w sprawie modyfikacji procedury drogi książki; Gromadzenia Dokumentów Życia Społecznego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu oraz przyjmowania odpowiedzialności za sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie, a także 3 komunikaty.
4. Wykorzystanie etatów:

Grupa pracownicza	Liczba etatów 2015	Liczba etatów 2016
- bibliotekarze dyplomowani	25,00	24,00
- służba biblioteczna	124,75	120,75
- inżynierjno-techniczni	6,00	5,00
- administracja	5,00	5,00
- obsługa	26,75	26,75
Razem	187,50	181,50

5. Stan etatowy Biblioteki Uniwersyteckiej został pomniejszony w wyniku nieobsadzania zwalnianych etatów i przeniesienia dwóch osób z grupy informatyków do pracy w Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi.
6. Zatrudnionych w BU było 182 osób – 57 mężczyzn (31%) i 125 kobiet (69%).
7. Struktura wykształcenia kadry:

Wykształcenie	2015	%	2016	%
- wyższe	126	67,3%	122	67,0%
- średnie biblioteczne	5	3,0%	4	2,2%
- średnie	22	11,1%	21	11,5%
- zasadnicze	23	12,1%	24	13,2%
- podstawowe	12	6,5%	11	6,1%

8. Działania Biblioteki wspomagali wolontariusze.
9. Absencja wyniosła na 1 osobę 21,7 (2015 -17,2) dnia, przy czym chorobowa zmalała o 250 dni roboczych, a o tyle samo wzrosły zwolnienia wynikające z urlopów macierzyńskich i wychowawczych.
10. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono urzędowych regulacji uposażeń podstawowych, awanse ograniczając do pojedynczych osób. Prorektor ds. kadr ustalił wyższy poziom płac dla kustoszy ze stażem 30 oraz 35 lat pracy
11. Średnia płaca brutto - bez premii - wynosiła dla:
 - bibliotekarzy dyplomowanych 4.164,79 zł (2015 - 3.927,81) zł
 - służba biblioteczna 2.598,32 (2015 - 2.298,94) zł
 - inżynierijno-technicznych, w tym informatycy 3.626,40 (2015 - 3.202,00) zł
 - administracji 2.762,00 (2015 - 2.447,50) zł
 - pracowników obsługi 1.774,17 (2014 - 1.692,00) zł
12. Wszyscy pracownicy otrzymali:
 - w grudniu jednorazowo dodatkowe wynagrodzenie (tzw. „karpiove”) w wysokości zależnej od dochodów przypadających na członka rodziny,
 - w lipcu i sierpniu wypłacono z funduszu socjalnego środki na uzupełnienie kosztów wypoczynku indywidualnego na pracownika oraz ewentualnych dodatków na dzieci, w wysokości zależnej od przynależności pracownika do jednej z trzech grup dochodowych,
 - legitymacje uprawniające do korzystania ze zniżki 50% na przejazdy koleją (zainteresowani pracownicy), po odprowadzeniu stosowanego podatku dochodowego od osób fizycznych (19%) od wartości tego dochodu.
13. Nagrody z okazji inauguracji roku akademickiego otrzymało łącznie 37 pracowników ze wszystkich grup zatrudnienia.
14. W końcu roku przyznano roczny dodatek motywacyjny, w wys. 250,00 zł miesięcznie dla bibliotekarzy, pracowników administracyjnych i inżynierijno-technicznych, który przyznano 26 osobom oraz w wys. 125,00 zł miesięcznie dla 6 pracowników obsługi.
15. Biblioteka poddana była ocenie zgodnie z założeniami prowadzonej kontroli zarządczej. Przeprowadzono także dodatkowy audyt w związku z anonimowym pismem skierowanym do JM Rektora UAM.

III. Finanse

1. Drugi rok z rządu Biblioteka pracowała wg zmienionych zasad gospodarki finansowej.

Budżet Biblioteki Uniwersyteckiej wyniósł po **korekcie 13.899,9 tys. zł w tym kwotę 578 640 zł stanowiły deklarowane dochody własne** (w 2015 odpowiednio: 14.507,1 tys. zł i 352 989 zł), był więc on minimalnie niższy od środków roku poprzedniego. Budżet Biblioteki stanowił 2,06% (2015 - 2,10%; 2014 - 2,30%, 2013 - 2,34%, 2012 - 2,62%) w budżecie uczelni. Został wykonany na poziomie 13.668,45 tys. zł 98,33% co wskazuje na utrzymanie wysokiej dyscypliny finansowej.

Konstrukcja budżetu uczelni wskazała w odniesieniu do Biblioteki środki tylko na następujące grupy kosztów:

- wynagrodzenie z pochodnymi 10.332 tys. zł,
- koszty utrzymania powierzchni – 1.982,2 tys. zł,
- koszty usług wewnętrznych 50 tys. zł,
- pozostałe koszty (w tym: zakup książek, czasopism, zbiorów specjalnych i baz danych) 1.535,1 (2015 - 2.004,6 tys. zł. (2014 -2.000; 2013 - 2.100;) tys. zł.,
- narzut 14%, czyli 81 tys. zł z dochodów własnych

2. Aplikowano o środki zewnętrzne np. na Działalność Upowszechniającą Naukę MNiSzW oraz starano się intensyfikować działania na rzecz odpłatnego świadczenia usług oraz sprzedaży wydawnictw własnych.

Pozyskano 586.013,66 zł (2015 - 422 tys. zł) tj. 4,31% w stosunku do wykorzystanej dotacji budżetowej, w tym:

- Kary	243.605,00
- Zapisy, aktywacja (wypożyczalnia i czytelnie)	38.184,00
- Sprzedaż wydawnictw	3.197,01
- LIBSMART COPY	20.226,75
- Pracownia Mikrofilmów	20.367,66
- Pracownia Restauracji i Intrologatoria	251.318,84
- Opłaty za publikowanie materiałów bibliotecznych	1.875,00
- wynajem powierzchni	1.599,00
- inne	5.640,40
Razem	586.013,66
- Dotacja Instytutu Goethego dla Czytelni Niemieckiej	3.000 Euro x 4,4=13.200

Środki uzyskane z kar i zapisów przeznaczono na zakup drobnego wyposażenia, remonty, na opłacenie godzin związanych z realizowanymi zadaniami dodatkowymi.

IV. Obsługa administracyjno-gospodarcza. Sprawy techniczne.

1. Przyjęto 36.940 (2015 - 37.934), a wysłano 7.123 (2015 - 7.937) przesyłek, za kwotę 59.388 (2015 - 58.268,60) zł., podejmując szereg działań na rzecz ograniczania kosztów, w tym najdroższych przesyłek zagranicznych realizowanych w ramach usługi wypożyczeń międzybibliotecznych.

2. W roku sprawozdawczym zrealizowano kilka poważnych prac remontowych, tj.:
- remont magazynu książek w piwnicy pod pomieszczeniem wypożyczalni włącznie z wyposażeniem go w regały kompaktowe,
 - malowanie pomieszczeń magazynowych,
 - osuszanie murów nowego magazynu,
 - instalacja wymiennika c.o. oraz modernizacja central wentylacyjnych.

Ze środków własnych BU oraz siłami jej pracowników prowadzono drobne remonty w tym modernizację instalacji elektrycznej, usuwano pojawiające się awarie instalacji czy sprzętu, realizowano konieczne prace serwisowe i konserwacyjne.

3. Niestety ograniczenia finansowe na uczelni nie pozwoliły kolejny rok z rzędu wykonać takich niezbędnych prac remontowych, jak wymiana instalacji centralnego ogrzewania czy remont łącznika.
4. Wszystkie zamówienia publiczne realizowane były zgodnie z zapisami znowelizowanego Prawa o Zamówieniach Publicznych oraz wewnętrznym zarządzeniem Rektora UAM dot. trybu i zasad udzielania zamówień publicznych.

V. Gromadzenie zbiorów

1. Wpływ ogólny oraz ilość materiałów skierowanych do zbiorów przedstawia się następująco (w tys. wol.):

Rok	Wpływ ogółem	Wpływ do zbiorów
2010	169,7	64,6
2011	159,1	62,8
2012	159,1	67,9
2013	282,6	173,4
2014	309,8	204,2
2015	282,2	186,6
2016	316,2	196,7

2. Wpływ ogólny wg źródeł wpływu (w wol.):

Źródło wpływów	2015	2016
Kupno	152.139	164.812
EO	91.001	92.796
Wymiana	1.439	1.290
Dary	14.657	6.573
Dublety	22.986	50.735
RAZEM	282.222	316.206

3. Z ogólnego, niższego niż w roku poprzednim wpływu, skierowano do dalszego opracowania **196.713** (2025 -186.555) jednostek (62,2%) czyli na niższym poziomie niż w roku poprzednim (66,1%),co wskazuje na prawidłową realizację zasad polityki gromadzenia. Wysoki poziom wtórnego wpływu (tu: dublety) wynika ze wzmożonej akcji selekcji zbiorów.

4. Do dalszego opracowania z poszczególnych źródeł wpływu skierowano :

Źródło wpływu	2015 (w jednostkach)	2016 (w jednostkach)	Udział % w wykonaniu 2015	Udział % w wykonaniu 2016
Kupno	150.595	163.177	80,72	82,95
EO	28.554	29.148	15,31	14,82
Wymiana	1.053	1.046	0,56	0,53
Dary	6.353	3.342	3,41	1,70
RAZEM	186.555	196.713	100,00	100,00

5. Struktura wpływów do zbiorów uległa zmianie wracając do sytuacji sprzed 2015, gdyż zarówno w zakresie kupna i EO odnotowaliśmy wzrost. Utrzymano wysoki poziom preselekcji EO książek i czasopism. Łącznie z tych dwóch źródeł wpływów, uznanych w polityce zarządzania zasobami za podstawowe, wpłynęło 97,77% (2015 - 96%) wszystkich nabytków, przy czym przewaga jest zdecydowanie po stronie kupna. Spadł znacznie wpływ darów, które łącznie z wymianą dały 2,23% (2015 - 4%) nabytków.
6. Łącznie na zakup książek tradycyjnych i zbiorów specjalnych przeznaczono **694.940,33** (2015 -696.200,27zł; 2014 - 842.053,97 zł; 2013 - 1.052.510,81 zł, a w 2012 - 1.408.392zł), co pokazuje zahamowanie gwałtownego spadku obserwowanego w ostatnich latach.
7. Wprowadzono do zbiorów w jednostkach:

Typ	2015	2016
Książki drukowane	20.922	19.475
Czasopisma print	19.726	17.998
Zbiory specjalne	1.554	2.417
Razem drukowane	42.202	39.890
E- czasopisma	240.798	244.407
E- booki	149.397	155.259
Bazy danych	30	36
Razem e-zasoby	390.225	399.702
Łącznie	432.427	439.592

Dane ilustrują zmiany zachodzące w praktyce wydawniczej oraz bibliotecznej, tj. spadek udziału materiałów tradycyjnych przy równoczesnym wzroście elektronicznych. Ogólny wzrost pozyskanych zasobów dokonał się przy wydatkowaniu mniejszych kwot.

8. Po ubiegłorocznym spadku zakupów w ramach ważnej z punktu widzenia pracowników, doktorantów i studentów usługi Zaproponuj Kupno Książki, nastąpił znaczny wzrost realizacji składanych dezyderatów do 568 (2015 -381; 2014 - 431; 2013 - 558) książek, z których 314 stanowiły tytuły zagraniczne, a 254 polskie.
9. Najważniejsze ilościowo źródło wpływów stanowiły w roku sprawozdawczym nadal kupno i EO (97,77%) do czego przyczynił się zakup dużej kolekcji e-book'ów. Po raz kolejny odnotowano spadek udziału wpływów z EO. Porównując go jednak w liczbach bezwzględnych zaobserwujemy, iż wpływy ogólne z EO do zbiorów były tylko minimalnie mniejsze niż w roku poprzednim. Utrzymano na wysokim poziomie selekcję EO, kierując do zbiorów 31,41% (2015 - 31,37%) wpływów. Mamy jednak przekonanie, że nie odbywa się to kosztem jakości i przydatności materiału wprowadzanego do zbiorów.

10. Zmniejszono po raz kolejny liczbę partnerów z 20 na 18 (w tym 17 bibliotek zagranicznych i 1 krajowa). Kontrahentom BU wysłano łącznie jednak więcej niż w roku ubiegłym bo 888 (2015 - 786) wol., z których większość, bo 863 (2015 - 650) wol. stanowiło publikacje zakupione na ten cel z Wydawnictwa Naukowego UAM. Zmniejszanie wysyłki oznacza mniejsze koszty, ale równocześnie, jako uczelnia pozbawiamy się ważnego sposobu promocji dorobku naszych pracowników na świecie. To winno być jednak zastępowane umieszczaniem tych publikacji w AMURze czy PRESSto. Spośród otrzymanych od partnerów 1.290 (2015 - 1.439) wol. do zbiorów skierowano 1.046 (2015 - 1.053) wol., a więc 81,09% spośród nich, co przy wielkościach z poprzednich dwóch lat (73,1% i 55,5 %) wskazuje na zmniejszenie wpływu materiałów nieprofilowych.
11. Liczba tytułów czasopism w wersji print wprowadzanych do zbiorów zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego i wyniosła **2.549 w tym 2.341 polskich i 208 zagranicznych** (2015 - 2.995 w tym 2.590 polskich i 365 zagranicznych). Równocześnie zapewniono dostęp do **244.407** (2015 - 240.798) tytułów w wersjach elektronicznych.
12. Wpływ z darów, na kształtowanie którego mamy najmniejszą możliwość oddziaływania, wyniósł 6.573 (2015 - 14.657) jednostki, z których do zbiorów skierowano 3.342 (2015 - 6.353) czyli 50,84 % (2015 - 43,34%) spośród nich.
13. W stosunku do roku ubiegłego wzrósł znacznie, bo do poziomu 114.174 z 90.091 wpływ jednostek pierwotnych i wtórnych zagospodarowanych przez Sekcję Zagospodarowania Druków Zbędnych, z których 55,6% było wynikiem preselekcji wpływów. Wzrosła znacznie liczba jednostek wpływających do zagospodarowania w wyniku selekcji zbiorów (z 23 do blisko 51 tys. wol.), co jest wynikiem wzmożenia działań w tym zakresie.
14. W wyniku zagospodarowywania druków zbędnych 10.226 (2015 -7.998) jednostek przekazano bibliotekom sieci uczelnianej, a 35.078 (2015 - 26.860) innym celowym odbiorcom, zagospodarowując w ten sposób 45.304 (2015 -34.858) jednostki, co stanowi 39,7% (2015 - 38,7%) ww. wpływów. Z pozostałych materiałów na aukcję skierowano 11.056 (2015 - 23.313), na kiermasz 5.150 (2015 - 4.750), na makulaturę przekazując 47.250 (2015 - 24.787) jednostek. Na listę dubletów wpisano kolejnych 1.568 (2015 - 1.678) tytułów, z której to listy odbiorcy wybrali 1.886 (2015 - 1.456) pozycji. Pozwala to ocenić, iż nadal udawało się zagospodarowywać materiał zbędny stosunkowo racjonalnie.
15. Łącznie na gromadzenie wydano (w zł.):

typ	2015	2016
Książki print	411.990,86	407.670,78
Zbiory specjalne	284.209,41	287.269,55
Czasopisma print	25.726,58	33.295,73
Łącznie zasoby print z budżetu BU	721.926,85	728.236,06
e- zasoby z budżetu BU	187.025,36	128.616,32
e-zasoby z budżetu Wydziałów	2.107.437,65	2.386.831,19
e-zasoby łącznie	2.294.463,01	2.515.447,41
Koszty ogółem	3.016,389,86	3.243.683,47

Spadek wydatków na zakup dla BU spowodowany został redukcją ilości kupowanych tytułów czasopism jak i odejściem od wieloegzemplarowości.

16. W roku sprawozdawczym utrzymano wzmożoną akcję selekcji, głównie czasopism posiadających archiwa elektroniczne, dalszych egzemplarzy ciągów scalonych, nieprofilowych i niewykorzystywanych w praktyce z uwagi na np. język publikacji.
17. Utrzymano umieszczanie na stronie www Biblioteki ogólnie dostępnych wykazów: książek poszukiwanych przez Bibliotekę oraz oferowanych przez nią do zbycia dubletów, co jednak wbrew oczekiwaniom, nie wpłynęło w znaczący sposób na współpracę z otoczeniem. Popularnością cieszyła się usługa „Zaproponuj kupno książki”, poprzez którą pragniemy nadal zapraszać szersze grono użytkowników do współpracy przy wskazywaniu tytułów, które BU winna zakupić do zbiorów.
18. Ogólny stan ilościowy zinwentaryzowanych zbiorów wyniósł:

Rodzaj materiału	Nowe	Odpisane	Stan
Książki	24.562	4.881	1.713.193
Czasopisma	4.335	14.967	631.448
Zbiory specjalne	753	-	503.549
Razem	29.650	19.848	2.848.190

VI. Opracowanie zbiorów

1. W zakresie opracowania zbiorów wprowadzono w roku sprawozdawczym zmiany wynikające z dokonanych przeobrażeń strukturalnych ale też zmierzających do przyspieszenia czasu przysposobienia materiałów bibliotecznych, szczególnie książek, od gromadzenia do udostępnienia.
2. Wzorem lat ubiegłych utrzymano zasadę opracowywania na bieżąco wszystkich wpływów nowych oraz retrokonwersji zbiorów aktywnych, wchodzących w skład księgozbioru podręcznego czytelnicy, czy też zaliczanych poprzednio do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Utrzymano wysoki poziom współpracy z NUKAT - em, zarówno w zakresie przejmowania rekordów jak i nasycania katalogu rekordami i hasłami opracowanymi w BU.
3. Rekordy bibliograficzne:

rekordy	2015		2016		
	nowe	skopiowane	Nowe	Skopiowane	% kopiowania
zwarte	5.156	16.388	5.838	15.137	72
czasopisma	306	397	427	344	45
pozostałe	1.543	564	1.732	1.461	46
razem	7.005	17.349	7.997	16.942	68

4. Inne prace w bazie

Rekordy	2015		2016	
Opracowane rzeczowo	8.864	23.602	9.522	23.593
Skontrolowane rzeczowo Skopiowane	14.738		14.071	
Poprawione	1.290		1.350	
Dopisane (wtórne)	5.774		4.126	

Ogólnie pracowano na 29.065 (2015 - 28.330) rekordach, z których 24.939 (2015 - 21.558) stanowiło rekordy nowe w bazie. Rekordy przejęte z katalogu NUKAT stanowiły 68%. Wykreślono z inwentarzu 4.881 (2015-6.342) sygnatur.

5. Opracowanie czasopism i wydawnictw ciągłych

Zadanie	2015	2016
Nowe rekordy	306	427
Rekordy skopiowane	397	344
Egzemplarze dopisane	5.325	10.490
Sygnatury wykreślone	799	1.288

6. Utworzone hasła wzorcowe

Hasła	2015	2016	
		Nowe	poprawione
Formalne	7.326	9.299	1.209
Przedmiotowe	648	381	59
Przedmiotowo-rozwinęte	8.012	6.391	190
Razem	15.986	16.071	1.458

7. W ramach współpracy z bibliotekami systemu biblioteczno-informacyjnego UAM:

- wysłano do NUKATu po kontroli formalnej 6.292 (2015—5.466) oraz kontroli przedmiotowej 7.398 (2015- 7263) rekordów bibliograficznych
- utworzono dla ww. rekordów: 3.604 haseł formalnych, 92 hasła przedmiotowe oraz 1.875 haseł przedmiotowo- rozwiniętych

8. Prace nad katalogiem tradycyjnym i elektronicznym kart zdigitalizowanych objęły:

KATALOG ALFABETYCZNY

Zadanie	2015	2016
Wyłączono kart	7.987	8.266
Usunięto skanów kart zdigitalizowanych	8.709	8.889
Wyznaczone egzemplarze prezencyjne	98	383
Odblokowano	36	29
Łącznie wyznaczone jako prezencyjne:	24.223	24.577

KATALOG RZECZOWY

Zadanie	2015	2016
Szeregowanie, przeklasyfikowywanie i wyłączanie kart	2.135	2.383
Karty włączone	-	812
Wykreślanie skanów z katalogu zeskanowanego	2.141	2.290

VII. Zbiory specjalne

1. Zgromadzono 1.062 (2015 - 1.630) jednostki zbiorów specjalnych. Liczba jednostek pozyskanych drogą kupna wyniosła 678 (2015 - 719), wymiany 20 (2015 - 24), darów 148 (2015 - 181), a jako EO - 216 (2015 - 857).
2. Po ubiegłorocznym wzroście, w roku sprawozdawczym zgromadzono mniej jednostek, co wynika głównie ze zmniejszenia wpływów nieodpłatnych pozyskanych jako EO. Kolejny rok z rządu niestety mniej jednostek zakupiono. Mimo ograniczonych środków finansowych, nadal aktywnie uczestniczyliśmy w aukcjach, nabywając na nich wartościowy, rzadki, poszukiwany, choć czasem dość drogi materiał.
3. Opracowano 2.864 (2015 - 3.082) jednostki, zwracając uwagę nie tylko na opracowywanie nowych wpływów, ale także na retrokonwersję starego zasobu
4. Podobnie jak w 3 latach poprzednich z przyczyn finansowych nie zlecano konserwacji firmom zewnętrznym, co jest zjawiskiem negatywnym w kontekście skali potrzeb w tym zakresie.
5. Pracownia Restauracji Książki wykonała na rzecz zbiorów specjalnych i opiekujących się nimi pracowni blisko 170 różnych zabiegów konserwatorsko-introligatorskich, w tym pełną konserwację 45 obiektów, konserwację zachowawczą kolejnych 21, co oznacza wyraźny wzrost w stosunku do roku ubiegłego.
6. W zakresie zbiorów należących do dawnego Narodowego Zasobu Bibliotecznego, dziś określanego roboczo jako Regionalny Zasób Biblioteczny, podlegającego szczególnej ochronie sprawowanej przez Oddział Zbiorów Specjalnych, wykonywano szereg prac porządkowych oraz poddawano go intensywnej retrokonwersji.
7. Z czytelni Oddziału skorzystało 746 (2015 - 1.302) czytelników, którym udostępniono łącznie 1627 (2015 - 5. 427) obiektów oraz nagrań. Duży spadek udostępnień wynikał głównie z czasowego zamknięcia czytelni na okres reorganizacji jej księgozbioru.
8. Do Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej wprowadzono 11.951 (2015 - 14.979) obiektów, dzięki czemu na koniec roku sprawozdawczego liczba pozycji wprowadzonych przez BU do WBC wyniosła łącznie 135.453, z których skorzystano 1.607.336 razy.
9. Sukcesem zakończyły się starania o ponowne włączenie zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej do tych posiadających Narodowy Zasób Biblioteczny, uznając posiadane przez nas średniowieczne kodeksy za unikatowe.

VIII. Kontrola zasobu

1. Sekcja Skontrum Oddziału Kontroli Zasobu w ramach bieżącej kontroli księgozbioru sprawdziła 100 tys. (2015 - 105 tys.) sygnatur stwierdzając 97 (2015 - 752) zagubień. Dodatkowo przeprowadziła skontrum zlikwidowanej Czytelni Niemieckiej, kontrolując 9.943 pozycje księgozbioru bibliotecznego. Prowadziła szereg różnorodnych prac związanych z porządkowaniem zasobu, kuponoteki i kont wypożyczalni oraz sprawdzała zamówienia czytelnicze niezrealizowane z powodu uznania zagubienia. Wprowadzono do bazy komputerowej sygnatury książek wycofanych lub zagubionych, odnotowując 2.598 (2015 - 2.623) sygnatur, co umożliwi sprawniejsze prowadzenie skontrum.
2. Sekcja Melioracji Oddziału Kontroli Zasobu wykonując niezbędne prace nad zamkniętym katalogiem alfabetycznym – a od roku 2012 także jego wersją elektroniczną - wyjmowała karty główne i odsyłacze książek poddawanych retrokonwersji lub selekcji (zgodnie

z zasadami selekcji retrospektywnej) oraz książek zagubionych i równolegle usuwała skany tych kart, oznaczała książki jednoegzemplarzowe do wyłącznego korzystania na miejscu. W wyniku tych prac wyłączono 8.266 (2015 - 7.987) kart katalogowych, usunięto 8.889 (2015 - 8.709) skanów kart.

3. Sekcja Melioracji OKZ scaliła 2.743 (2015 - 3.132) tytułów wydawnictw rozproszonych i niepełnych, wyznaczyła do retrokonwersji 3.475 (2015 - 4.011) wol., wyselekcjonowała 1.197 (2015 - 1.334) wol., sprawdziła 468 (2015 - 1.005) zakładkę książek zagubionych, tzw. „zagubień” przekazanych z Sekcji Skontrum, współpracowała z Sekcją Zagospodarowania Druków Zbędnych Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów w zakresie przekazywania materiałów z zasobu BU.
4. W wyniku wzmożonej selekcji czasopism wyłączono ze zbiorów 1.393 (2015 - 734) tytuły czasopism.
5. W wyniku kontroli zbiorów masońskich uporządkowano 285 (2015 - 764) tytułów, do retrokonwersji kierując 597 (2015 - 1.321) wol., a do selekcji 22 (2015-564) wol.
6. Prace w zakresie kontroli zasobu i zapisu katalogowego, czasami niezauważane, są bardzo istotne dla poprawy informacyjności katalogu oraz stanu księgozbioru Biblioteki Uniwersyteckiej i wpływają na podniesienie poziomu obsługi bieżącej użytkowników, a osiągnięte po kilku latach wyniki w tym zakresie napawają optymizmem.

IX. Przechowywanie i ochrona zbiorów

1. Akcje związane z przemieszczaniem zbiorów wzrosły łącznie do poziomu 395 (2015 - 33,2) tys. wol., co było związane z akcją malowania magazynu oraz zagęszczaniem półek po przeprowadzonej selekcji zbiorów (ok. 200 tys.). 160 tys. przemieszczono w wyniku rozpoczętej akcji przenoszenia zbiorów z magazynów przy ul. 28 Czerwca 1956 do pomieszczeń w Col. Historicum, a pozostałe 32 tys. do tychże magazynów zbiorów masońskich z Ciężenia.
2. Dokonywano wewnętrznych translokacji zbiorów w związku z reorganizacją czytelń.
3. Przystosowano technicznie do udostępniania 26,8 (2015 - 28,4) tys. woluminów książek i czasopism.
4. Oprawiono łącznie 1.319 (2015 - 1.948) wol., wszystkie w Pracowni Restauracji Książki, gdyż zrezygnowano ze zleceń dla zakładów zewnętrznych.
5. Poza wspomnianymi już pracami konserwatorskimi, wykonano 373 (2015 -70) opraw i napraw restauracyjno-konserwatorskich oraz w ramach drobnych prac konserwatorsko-introligatorskich wykonano również 45 (2015 - 126) pudeł, 17 (2015 - 9) futerałów na zbiory, 1.151 (2015- 728) teczek.
6. Dla UAM wykonano 506 (2015 - 360) tub na dyplomy oraz 39 (2015 - 85) różnego rodzaju pudeł, 115 (2015 -17) różnych opraw i szereg innych zadań.
7. Przeprowadzono dezynfekcję 46 (2015 - 21) wsadów materiałów w komorze próżniowej na potrzeby własne oraz - odpłatnie - dla podmiotów zewnętrznych.
8. Oddział Digitalizacji wykonał 31 (2015 - 118) filmów, tj. 16,1 (2015 - 70,1) tys. klatek mikrofilmowych oryginałów oraz tyleż filmów diazo (2015 - 251 filmów diazo, tj. 146)

tys. klatek). W ramach skanowania wykonano łącznie przeszło 141 (2015 - 191) tys. plików i 13,5 (2015 - 12,2) tys. wydruków. Wykonano 19,8 (2015 - 13,3) tys. kserokopii z mikrofilmów i oryginałów.

9. Zwraca uwagę duża ilość usług wykonanych odpłatnie przez Oddział Digitalizacji oraz Pracownię Restauracji Książki na rzecz podmiotów zewnętrznych.

X. Udostępnianie zbiorów

1. W magazynie złożono **150.071** (2015 - 174.071) zamówień, co oznacza spadek o 13,8%, przy czym większy był spadek zamówień do czytelników (o 22,8%), mniejszy przy zamówieniach składanych do wypożyczalni (o 5,3%)
2. Ze złożonych zamówień realizowano **137.251** (2015-156.666), co oznacza, że wskaźnik zrealizowanych zamówień wyniósł **90.23%** (2015 - 90,0 %).
3. Liczba zamówień niezrealizowanych wyniosła **14.660** (2015-17.405) tj. 9,67% (2015 - 10%) złożonych. Z powodu wypożyczenia nie zrealizowano **9,2%** (2015 - 9,3%) ze złożonych zamówień. Liczba zamówień niezrealizowanych z powodu stwierdzenia zagubienia spadła minimalnie do poziomu **0,55%** (2015 - 0,71%). Wzmocniono działania na rzecz kontroli poprawności ustawienia księgozbioru, w ramach których sprawdzono w roku sprawozdawczym 316 (2015 - 375 tys.) sygnatur.
4. W roku sprawozdawczym zarejestrowało się w BU **6.746** (2015 - 7.292) czytelników, co sprawiło, iż łączna liczba kont czytelniczych wyniosła na jego koniec **68.411** (2015 - 65.764). Liczba kont aktywnych w wypożyczalni wynosiła **17.714** (2015 - 17.089).
5. W Oddziale Udostępniania udostępniono łącznie **389.956** (2015 - 456.853) wol., co oznacza spadek o 16,3%. Udostępniono:
 - w czytelnich **169.617** (2015 - 193.807) wol., co oznacza spadek o 12,5%,
 - poprzez wypożyczalnię miejscową: **214.010** (2015 - 254.116) wol., spadek o 15,8 %, w tym: bezpośrednio z Księgozbioru Wypożyczalni **90.682** (2015 - 115.666), spadek o 21,6%, natomiast z magazynu i pracowni **123.328** (2015 - 138.450) co oznacza spadek o 10,9%,
 - poprzez wypożyczalnię międzybiblioteczną **3.672** (2015 - 3.616) wol. co oznacza kolejny rok z rzędu wzrost, tym razem o 1,55%.
6. Wypożyczalnia przyjęła **217.942** (2015 - 273.705) zwrotów, z których **29.632** (2015 - 36.908) tj. 13,6 (2015 - 13,5%) stanowiły zwroty przeterminowane, obciążone karami.
7. Pozostałe agendy Biblioteki udostępniły w tradycyjny sposób **1.850** (2015 - 6.059) jednostek, co daje łącznie **391.806** (2015 - 471.114) rejestrowanych udostępnień i oznacza spadek o 16,8%. Suma ta nie obejmuje udostępnień zbiorów podręcznych czytelników w ramach tzw. wolnego dostępu do półek.
8. W roku sprawozdawczym zarejestrowano bardzo wysoki poziom wykorzystywania zasobów elektronicznych - **3.358.671** pobranych tekstów (550.796 z zakupionych e-źródeł, 1.607.336 tys. z Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, 744.766 z AMURa oraz

425.773 z PRESSto), które zsumowane z **391.806** udostępnieniami tradycyjnymi dają łącznie przeszło 3,75 mln udostępnień.

9. W wyniku selekcji Księgozbioru Dydaktycznego Wypożyczalni usunięto 3.428 (2015 - 5.031) nieaktualnych i zagubionych podręczników. Wprowadzono do niego 1.134 (2015 - 1.518) nowości, w wyniku czego liczył on na koniec roku 75.035 (2015 - **77.329**) wol.
10. Wszystkie czytelnie (poza Bibliologiczną) czynne były codziennie do godz. 20.00, w soboty do godz.17.00, a trzy z nich w niedziele do 13.00. Od września przedłużono do godziny 22.00 otwarcie Czytelni Komiksów i gazet, która także obsługuje czytelników z innych czytelni. Łącznie czytelnie, obecnie dostępne są przez 72 godziny w tygodniu.
11. Biblioteka była czynna we wszystkie miesiące roku, dodatkowo do godzin nocnych w trzech tygodniach sesji egzaminacyjnych - letniej i zimowej. Przedłużenie otwarcia Czytelni Komiksów i gazet sprawiło, że cały parter gmachu jest także dłużej dostępny dla czytelników mogących korzystać z innych pomieszczeń i urządzeń.
12. Do księgozbiorów czytelni wprowadzono łącznie 4.532 (2015 - 1.370) nowości wycofując 8.152 (2015 - 2.081) książek. Duża liczba wycofanych zbiorów wynikała ze zmian układu piśmiennictwa dziedzinowego. Księgozbiór podręczny wszystkich czytelni liczy **29.134** jednostek wydawnictw zwartych, prasy retrospektywnej, dokumentów audiowizualnych i mikrofilmów oraz przeszło 1.300 bieżących tytułów czasopism i gazet.
13. Czytelnie odwiedziło o 12,2% mniej osób niż w roku ubiegłym, a wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów podręcznych w czytelniach wyniósł 3,64 (2015 - 4,44). Wypożyczalnię odwiedziło 73.993 (2015 - 88.246) osób, a wskaźnik częstotliwości wykorzystania księgozbioru dydaktycznego wyniósł w Wypożyczalni 1,2 (2015 - 1,5).

XI. Działalność informacyjna i informacyjno-usługowa

1. Biblioteka zapewniała na bieżąco dostęp do 36 (2015 - 30) baz danych, kupowanych samodzielnie oraz finansowanych centralnie przez MNiSW. W doborze baz reagowano na życzenia i opinie użytkowników oraz brano pod uwagę statystyki ich wykorzystania.
2. Zainteresowanie usługą Ask a Librarian, umożliwiającej codzienny kontakt ze specjalistami do godziny 23.00, utrzymywało się na wysokim poziomie, gdyż obsłużono przeszło 3,1 tys. zapytań.
3. Informatorium BU odwiedziło 3117 osób, korzystających z baz elektronicznych, tradycyjnego katalogu, konsultacji.
4. Nadal bardzo dobrze odbierana była usługa odpłatnego zamawiania skanów materiałów ze zbiorów BU. Z uwagi na duże zainteresowanie użytkowników utrzymano bezpłatne udostępnianie użytkownikom 4 skanerów.
5. W celu promowania nowoczesnych usług informacyjnych, ale także szkolenia w zakresie ich stosowania, odbyto szereg spotkań, szkoleń, warsztatów zarówno na wydziałach jak i w BU. Intensyfikowano współpracę z telewizją uczelnianą m.in. podpisując umowę abonamentową, z przedstawicielami miejscowych mass mediów. Przygotowywano ulotki, na bieżąco informowano społeczność uczelni poprzez ogólnodostępne komunikaty mailowe.

6. Sporządzono na zapytanie użytkowników 265 kwerend tradycyjnych i elektronicznych oraz przeprowadzono szereg poszukiwań bibliograficznych, na podstawie których udzielano informacji merytorycznych.
7. Kontynuowano kwartalne sporządzanie i analizowanie statystyk wykorzystania zasobów elektronicznych dzięki czemu pracownicy Oddziału Informacji i Transferu Wiedzy mogą sygnalizować poszczególnym bibliotekom wydziałowym potrzebę większej liczby szkoleń lub też promocji konkretnych zasobów.
8. We wszystkich komórkach organizacyjnych nadal na wysokim poziomie utrzymywała się liczba zapytań i informacji udzielanych drogą mailową, które nie podlegają dokładnej rejestracji.
9. Przygotowywano raporty analiz bibliometrycznych i raporty cytowań pracowników naukowych UAM oraz szkolono ich w zakresie tworzenia raportów w oparciu o WOS, SCOPUS i Google Scholar.
10. Utrzymano system organizacji różnorodnych wystaw w różnych miejscach wystawienniczych. Biblioteka zorganizowała ich łącznie 19, z których 7 stanowiły duże wystawy w holu głównym.
11. Rozbudowywano nadal repozytorium instytucjonalne AMUR, deponując w nim 2.586 pozycji (2015 -1562), w tym 167 doktoratów, dzięki czemu łączna liczba obiektów w repozytorium osiągnęła 15.205. *The Ranking Web of World Repositories*, wśród 3000 najlepszych repozytoriów na świecie, plasował AMURa na 287 miejscu. Wśród polskich repozytoriów AMUR znajduje się na 1 miejscu.
12. Na platformie PRESSto zaimplementowano 10 nowych tytułów (łącznie 50), opublikowano 2559 artykułów (ogółem 6504). Są one indeksowane w Google Scholar i światowym katalogu WorldCat. 5 tytułów przyjęto do światowej bazy czasopism otwartych - DOAJ (Directory of Open Access Journals), a 15 zostało zindeksowanych w PKP-Index - nowej międzynarodowej bazie indeksującej czasopisma, monografie i materiały konferencyjne posadowione na otwartych oprogramowaniach Public Knowledge Project. 21 tytułów ocenionych przez Index Copernicus International (ICI) znalazło się na Journals Master List 2015, a 13 znajduje się na liście ERIH Plus. Prowadzono w tym zakresie szereg szkoleń i konsultacji zmierzających do wprowadzenia na platformę PRESSto w niedalekiej przyszłości wszystkich czasopism wydawanych na i przez UAM.

XII. Działalność dydaktyczna, naukowo-badawcza, wydawnicza i popularyzatorska

1. Systematycznie aktualizowano zapisy na stronie www oraz dokument Strategia Edukacyjno-Szkoleniowa Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, omawiający wszelkie formy zajęć dydaktycznych cyklicznych jak i wykładów, warsztatów jednorazowych, uruchamianych na życzenie odbiorcy.
2. Zajęcia z Edukacji informacyjnej i źródłowej. Przystosowanie biblioteczne realizowano zasadniczo w postaci szkolenia zdalnego, choć dla zainteresowanych utrzymano także formę tradycyjną (4 grupy). Zaliczyli je studenci stacjonarni, ale korzystali z niego także

studenci zaoczeni i wieczorowi. Dokonano aktualizacji kursu dla studiów licencjackich. Szkolenia zaliczyło około 2700 studentów.

3. Szkolenia cykliczne z zakresu umiejętności informacyjnych objęły łącznie 765 (do 624 w 2015): pracowników nauki (90/36), doktorantów (262/264), studentów (188/241), oraz 346/240 inne osoby, w tym uczniowie klas maturalnych i inni korzystający ze szkoleń jednorazowych.
4. Szkolenie wewnętrzne dla nowo przyjętych pracowników systemu bibliotecznego – informacyjnego objęło 8 osób. 4 osoby brały udział w lektoratach języka angielskiego, 6 niemieckiego. W lektoratach wewnętrznych z jęz. angielskiego, francuskiego i niemieckiego uczestniczyło 18 osób.
5. Zaocznie studiowało i było słuchaczami studiów doktoranckich i podyplomowych 10 osób. Pani Małgorzata Dąbrowicz uzyskała stopień doktora w zakresie bibliologii.
6. Staże i praktyki w BU odbyła 1 osoba.
7. Kontynuowano kierowanie pracowników na tygodniowe staże zagraniczne w ramach programu Erasmus, które zrealizowało 4 pracowników.
8. Kilkunastu pracowników prowadziło zajęcia na specjalizacji dokumentalistyczno-bibliotekarskiej oraz na studiach podyplomowych organizowanych przez IFP i inne uczelnie.
9. Na zasadach wolontariatu współpracowało z BU 4 osoby, które zrealizowały 480 godzin praktyk.
10. Organizowano cyklicznie zebrania naukowe (13) i spotkania promocyjne dotyczące m.in. prezentacji wyników badań własnych pracowników, relacji z pobytów na konferencjach, wyjazdów zagranicznych, zagadnień dotyczących problemów współczesnego bibliotekarstwa i ich przełożenia na praktykę BU, wykładów okolicznościowych towarzyszących prezentowanym wystawom, promocji książek, warsztaty i szkolenia doształcające dla osób realizujących usługę Ask a librarian.
11. Włączając się w realizację trzeciej misji na rzecz społeczności lokalnej zorganizowano łącznie 120 (2015 - 100) różnego typu wydarzeń, w których uczestniczyło 11.369 (2015 - 11.500) osób.
12. Obsłużono 16 zorganizowanych grup zwiedzających gmach i poznających zasoby BU.
13. Najwięcej wydarzeń przygotowano w ramach *Tygodnia Bibliotek* (wykłady, warsztaty, okazjonalną wystawę, zwiedzanie Biblioteki, prezentację zbiorów, koncert). Uczestniczono aktywnie w *Nocy Naukowców i Festiwalu Nauki*, współpracowano z Kolorowym Uniwersytetem oraz Kolorowym Uniwersytetem Plus, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Centrum Kultury Zamek.
14. Realizowano pięć dotychczasowych działań cyklicznych: *Poznańską Dyskusyjną Akademię Komiksu*, *Akademię Filmową Czytelni Niemieckiej*, *Czytania Rocznicowe* oraz *WierszYstawkę* (współorganizowaną z *Grupą Na Krechę*), *Żywą Bibliotekę*. Udostępniano pomieszczenia, współorganizowano i uczestniczono w innych działaniach, w tym w cieszących się szczególnie dużym zainteresowaniem wydarzeń związanych z kolekcją komiksów (*Dzień Darmowego Komiksu*, *Comics Wars*, *Pyrkon*, *Gostkon*), oraz *W Bibliotece Wszystko Gra*.

15. Wprowadzono dwie nowe stałe imprezy: *Dyskusyjny Klub Książki* oraz projekt *StudentoBUS*.
16. Z pomieszczeń w gmachu Biblioteki korzystały systematycznie dla organizacji swych spotkań: Klub Debat Uniwersyteckich, Klub Jagielloński, Stowarzyszenie Polska –Italia, Stowarzyszenie Pisarzy Polskich.
17. W celu przygotowania kolejnego rocznika czasopisma *Biblioteka* 6-krotnie zbierał się zespół redakcyjny, omawiając problemy redakcyjne i wydawnicze, co zaowocowało wydaniem kolejnego tomu, nadal znajdującego się na liście czasopism punktowanych MNiSW (8 pkt.). Zawartość dostępna jest w bazie Bazhum, streszczenia odnotowane w międzynarodowej bazie danych The Central European Journal of Sciences and Humanities, a rocznik indeksowany jest w IC Journals Master List.
18. Zorganizowano dwie edycje konferencji szkoleniowej *Efektywna komunikacja naukowa*, w których uczestniczyło 517 osób oraz seminarium w ramach obchodów *Tygodnia Open Access*. Współorganizowano konferencje: „*Na rzecz jej wolności*”. *W stulecie Irlandzkiego Powstania Wielkanocnego 1916* oraz *90 lat Stowarzyszenia Polska-Italia w Poznaniu (1926-2016)*
19. Pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej wyjeżdżali do różnych ośrodków 10 razy w ramach umów o współpracy, projektu Erasmus oraz na konferencje zagraniczne, staże, targi i dla przeprowadzenia kwerend.
20. W ramach prowadzonych prac naukowo-badawczych:
 - pracownicy 48-krotnie (2015 – 54) uczestniczyli w konferencjach krajowych i zagranicznych (wygłaszając 29 referaty i dwukrotnie przewodnicząc sesji),
 - pracownicy opublikowali 35 publikacji, w tym: 1 wydawnictwo zwarte, 21 artykułów i 9 rozdziałów w monografiach,
 - sześć osób pełniło funkcję członka redakcji rocznika *Biblioteka*, jedna brała udział w pracach rad programowych czasopism i serii ogólnopolskich; kilkanaście w pracach instytucji i stowarzyszeń naukowych, kulturalnych, społecznych.
21. W ramach działalności wydawniczej własnym nakładem Biblioteki Uniwersyteckiej ukazał się kolejny numer punktowanego (8 p.)rocznika *Biblioteka* (wersja e i p), *Materiały do katalogu druków w języku francuskim w zbiorach masonskich* oraz reprint *Odezwy do Przedstawicieli Narodów Całego Świata*. Biblioteka była także współwydawcą kwartalnika *Zeszyty Komiksowe* (4 pkt), tomu serii *Wykłady Poznańskiej Dyskusyjnej Akademii Komiksu*, oraz we współpracy z IFP 2 tomów serii *Libri Librorum – edycji zabytków piśmiennictwa polskiego*.
22. Biblioteka była nadal koordynatorem ogólnopolskiego programu prowadzonego pod egidą Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych*, realizowanego przez Zespół ds. Standaryzacji.
23. Pracownicy Biblioteki uczestniczyli w realizacji 2 grantów oraz jednego projektu MKiDN (Obserwator Kultury).

XIII. System komputerowy i komputeryzacja

1. Zaprojektowano i wdrożono nową rejestrację drogi książki.
2. Oddział ds. systemu biblioteczno-informacyjnego koordynował nadawanie numerów DOI w czasopismach wydawanych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. W roku sprawozdawczym numerami DOI opatrzone 1700 (2015 -3450) artykułów czasopism.
3. Dokonano zmian prezentacji w kursach Edukacji Informacyjnej i Źródłowej, oraz uruchomiono nowe kursy w ramach Centrum Edukacyjnego Biblioteki.
4. Administrowano systemem elektronicznego zamawiania kopii LIBSMART COPY, w którym zarejestrowano i zrealizowano 1373 zamówienia, na kwotę 20.226,75zł.
5. Przygotowywano szereg obszernych statystyk zbiorczych i opracowywano analizy dla różnych jednostek organizacyjnych Biblioteki.
6. Kontynuując prace nad zmianami w nadzorze informatycznym Biblioteki do Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi UAM przeniesiono praktycznie wszystkie aplikacje posadowione na dotychczasowym serwerze wewnętrznym bu-211
7. Oddział Innowacji i Wdrożeń koordynował prace administracyjne nad sprawnym funkcjonowaniem komputerowego systemu bibliotecznego HORIZON, jak również nad programami i aplikacjami okołosystemowymi w Bibliotece Uniwersyteckiej i wszystkich 22 bibliotekach UAM. Dla bibliotekarzy Biblioteki Uniwersyteckiej oraz bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UAM generowano raporty statystyczne, dodawano kolekcje, wprowadzano wyjątki kalendarza oraz na żądanie zmieniano limity i okresy wypożyczeń, zwrotów, prolongat zamówień i rezerwacji.
8. W bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego UAM, instalowano komputerowy system biblioteczny, konfigurowano i oprogramowano czytniki kodów kreskowych, na bieżąco dodawano i aktualizowano dostęp do bibliotecznego serwera intranetowego – bu-211.bu.amu.edu.pl
9. Zakupiono drobny sprzęt oraz 25 komputerów, w związku z koniecznością dostosowania używanego sprzętu do wymagań systemu Windows 10.
10. Aktywnie pracowano nad przygotowaniem wniosków o pozyskanie środków na zakup nowego systemu komputerowego, początkowo samodzielnie następnie w ramach powołanego konsorcjum ogólnopolskiego.
11. Sprawowano nadzór merytoryczny i administrowano bazą ogólnopolskiego programu Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce, a także dostępną dla głównych bibliotek miasta Poznania wspólną bazą druków wielkopolskich z lat 1801-1914 i dostępną dla bibliotek Wielkopolski Bazą Dokumentów Życia Społecznego.
12. Na koniec roku sprawozdawczego baza liczyła:

	2010	2012	2014	2015	2016
Opisy bibliograficzne	650.362	728.857	840.413	876.476	911.040
Pozycje	1.597.037	1.779.644	1.958.719	2.031.356	2.116.144

XIV. Archiwum Biblioteki

1. Na bieżąco przejmowano akta z komórek organizacyjnych BU, przeprowadzano brakowanie akt oraz ich przekazywanie do AP w Poznaniu.
2. Pracownik Archiwum:
 - wykonał 28 (2015 - 11) kwerend,
 - opracował 82 (2015 - 31) nowych jednostek archiwalnych, oraz 8 j.a. akt osobowych, sporządził skorowidze archiwalne dla 9 (2015 - 23) teczek akt,
 - udostępnił 146 (2015 - 287) jednostek archiwalnych.

XV. Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej w Ciężeniu

1. Udostępniono 157 (2015 -172) woluminów.
2. Wygłoszono 36 (2015 - 36) prelekcji nt. wolnomularstwa i zbiorów masońskich dla grup krajowych i zagranicznych oraz przyjęto 112 (2015 - 127) gości indywidualnych.
3. Do retrokonwersji przekazano 196 (2015 - 503) wol.
4. W związku z decyzją o przeniesieniu zbiorów masońskich do Poznania, w roku sprawozdawczym przewieziono 650 m.b. tych zbiorów oraz wszystkie czasopisma z baraku. Akcja przenosin będzie kontynuowana do czerwca 2017 roku.

Opracował: dr hab. Artur Jazdon